

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinque

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

2 An species panis, & vini sint de neceßitate Eucharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

Quod à Domino præceptum est, ut ibidem dicitur: aliud vero, quod per modum cæremoniae seu cuiusdam sacramentalis offerri dicitur ad altare, & hoc pendet ex institutione Ecclesiæ, & non pertinet ad materiam huius sacramenti, ut per se constat: & de hoc est sermo in posteriori parte illius canonis: agit enim de ijs, quæ in gratiarum actionem, vel pro aliqua benedictione suscipienda, vel ad ornatum & venerationem sacrificij ad altare acceduntur, cremantur, & ad sacerdotes afferuntur.

ARTICVLVS II.

An vtriq; species panis & vini, sit de necessitate huius sacramenti, vel tantum præcepti.

Quæstionem hanc attigit D. Tho. hic, art. 1. ad 2. & quamuis ad doctrinam de forma huius sacramenti, & de sacrificio Missæ, pertinere possit, tamē necessaria etiam hoc loco est, ut connexionem vtriusque partis materiae explicemus. Item, quia utilis admodum erit ad multa intelligenda, quæ in sequentibus tractanda sunt. Potest autem in illa arctingi aliquid pertinens ad necessitatem huius sacramenti, aliquid vero ad necessitatem præcepti, ne tamen materiam diuidamus, omnia breuiter hoc loco expediemus.

Primum igitur omnium sumimus ex dictis præcedenti quæstione, hanc duplicem partem materiae esse necessariam ad integram perfectionem, & significationem huius sacramenti; quod ergo nunc inquiritur, est, an hæc integritas ita necessaria sit, ut non possit vna ex his materiis sine alia consecrari, & potest esse quæstio, vel de necessitate sacramenti, & potest esse simpliciter, vel de necessitate præcepti, & potest licite facienda.

2 Conclus.

Dico ergo primo, vnam ex ijs materijs, prius tempore cõsecrari, quam aliam, statim enim, ac sacerdos absoluit verba consecrationis panis, adest ibi corpus Christi, antequam sanguis cõficiatur. Quod recte docuit Bernard. epist. 69. ad Guidonem, & Innocent. li. 4. de Officio Missæ, c. 23. & D. Tho. infra q. 78. art. 6. & in 4. d. 8. q. 2. art. 2. quæst. 2. vbi fere aliqui Theologi. Durand. q. 3. Palud. q. 3. art. 3. idem D. Th. dist. 11. q. 2. art. 1. quæstionum. 1. ad 4. & ibi Soto. q. 1. art. 6. Aleni. 4. part. q. 3. memb. 4. art. 1. & colligitur aperte ex consuetudine Ecclesiæ: statim enim ac perficitur corporis consecratio, proponitur populo adorandum, ut habetur in capit. Sane. de Celebrat. Missar. Et ratio colligitur ex Concilio Trident. sessione 13. capit. 3. & can. 4. dicente, statim post consecrationem esse corpus & sanguinem Christi sub speciebus panis & vini, quod respectiue intelligendum est, scil. peracta consecratione panis, statim adest ibi corpus Christi, &c. Et hoc probat ratio, quam subdit, quæ est primaria & propria huius veritatis, scil. quia, antequam Christus calicem cõsecraret, dixit, Hoc est corpus meum, & verum dixit, ergo iam illud erat corpus Christi: ergo consecratur altera materia ex vi veritatis formæ prius tempore, quam altera cõficiatur, sicut enim significatio vnius formæ nõ pendet ab altera forma, neq; veritas & effectus eius, seu cõsecratio vnius materiae pendet essentialiter ab alia, & ita hæc pars est certa de fide.

Obiectio.

Obijci vero potest, quia in Extrema vnctione, quâuis sint plures partiales formæ, & materiae, nihil tamen cõficiatur, neq; vllus effectus datur, donec omnes partes absoluantur, ergo idem dici potest in proposito, neq; erit contra veritatem formæ, quia ex intentione proferentis potest oïum significatio referri ad vltimum instans, in quo oïa consummata sunt sicut in Extrema vnctione fieri necessario dicendum est. Respondetur (quidquid sit de antecedenti quod in quæstionem verti potest, non est tamen huius loci) negando consequentiam. Primo ac præcipue, quia hoc pendet ex institutione Christi: Christus autem ita instituit vnum sacramentum, & non aliud, ut cõstat

Solutio.

ex traditione Ecclesiæ. Et instari potest argumentum in sacramento Ordinis, nam in singulis Ordinibus aliquis effectus confertur, & per partialem formam, & materiam, quasi partiale sacramentum cõficiatur. Secundo redditur ratio ex ipsis formis, nõ in Extrema vnctione est tantum forma deprecatoria, & ideo ex vi suæ significationis & veritatis non postulat, ut statim operetur, sed pro eo tempore, pro quo sit deprecatio, secus vero est de forma huius sacramenti, quæ est indicatoria, cuius veritas requirit, ut ita sit, sicut per illam significatur. Tertio est etiam differentia in effectu, nõ in Extrema vnctione effectus est in suscipiente, & est vnus habens quodammodo connexionem cum omnibus partibus: nam est gratia perfecte remittens oïa peccata per omnes sensus cõmissa, & auxilium adiutans ad omnes difficultates egritudinis superandas, quod per modum vnius confertur. Ac deniq; quia licet interdum aliqua reliquia peccatorum, aut venialia peccata remitti possent sine alijs, sæpe tamen vnum eisdem peccatum potest committi, cooperantibus pluribus sensibus, & ideo, absolute loquendo, hic effectus postulat, ut fiat per modum vnius, & indivisibilis, absolute iam & perfecto sacramento. At vero in præfenti, effectus formæ est in ipsa materia, & per se ac necessario non est vnius effectus connexus cum effectu alterius, quia corpus de se potest esse separatum à sanguine, & è contrario, licet de facto non sit. Ac deniq; cibus potest tempore antecedere potum.

Dico secundo non esse de necessitate sacramenti, seu consecrationis vnius partis materiae, cõsecrationem alterius, sed posse vnam sine altera consecrari, ita ut factum teneat: sequitur aperte ex præcedenti conclusione, & ita non docent omnes auctores citati. Et probat D. Bernard. supra, quia panis consecratur prius tempore, quam vinum: ergo quacumque ratione, siue per ignorantiam, siue per obliuionem, & incuriam, siue per malitiam, vna materia sine alia consecratur, manebit materia consecrata: ergo non est necessaria connectio inter has duas materias, quæ ad necessitatem simpliciter sacramenti cõficiendi pertinet. Patet prima consequentia, quia cõsecratio sacramenti non pendet ex futuro effectu, nec presentia corporis Christi sub speciebus panis, ex futura presentia sanguinis sub speciebus vini, præsertim, cum de fide sit, ut infra dicemus, cõseruari species panis consecratas, etiam si consumptæ sint species vini.

Dici tamen posset, verum esse, vnum effectum non pendere ab alio respectu, cum per accidens, ex varijs causis impeditri possit, pendere tamen ex intentione operantis, ita ut si minister à principio intendat, vnam solum speciem, & non aliam cõficere, nihil efficiat. Sed hoc vanum est, & præter sensum Ecclesiæ, nam in omni sacramento, si minister intendat efficere, quod verba significant, quodq; de se efficere possunt circa materiam subiectam, illa intentio sufficit ad effectum, sed hoc intendit sacerdos, etiam si non intendat aliam partem cõficere, ergo sine vlla dubitatione cõfici illam partem, quam intendit. Sicut Episcopus vere confert vnum Ordinem, etiam si intendat nunquam alium conferre.

At vero posset aliquis instare, esto, hoc verum sit de pane respectu vini, non tamen ita esse è contrario: quia fieri potest, ut consecratio vini essentialiter supponat consecrationem panis, Christus enim hoc ordine consecrauit. Respondetur, ex hoc Christi exemplo, & ex vfu Ecclesiæ, recte colligi hunc ordinem esse præceptum, ut notauit Sotus d. 11. q. 1. art. 6. quod est etiam rebus ipsis consentaneum, quia cibus recto ordine antecedit potum, tamè quod hic ordo sit essentialis, omnino falsum est. Quocirca, si sacerdos ex malitia prius consecraret vinum, quam panem, vel solum vinum, sine dubio factum tenebit: quia, ut ostensum est, vna consecratio non pendet ab alia, ergo multo minus pendebunt ex ordine. Item ob illam rationem, quod debita forma prolata super debitam materi-

materiam, a ministro necessario, cum sufficienti intentione, infallibiliter habet effectum. Denique, quia species vini consecrata conservari possunt, etiam si species panis omnino non maneat, ergo etiam in huius non necessario supponunt illas, de necessitate sacramenti loquendo.

1. Concluf. Dico tertio, de necessitate precepti esse, ut vna materia conficiatur sine alia. Ita docet D. Thom. hic ad secundum, & omnes Theologi infra citandi, Innocent. hb. 4. de mysterio altaris. c. 23. & habetur in c. Comperimus. de Consec. d. 2. ubi dicitur, non posse absq. grandi sacrilegio diuidi mysterium: & vsus Ecclesie hoc satis probat. Et ratio est, quia licet vna materia non sit de necessitate alterius, tamen vtraq. est de integritate sacrificii: est autem contra rationem, diuinum sacrificium mutilare. Vnde facile soluitur obiectio, quae fieri potest, scilicet, quia non est de necessitate precepti sumere vtramque speciem, ergo nec conchere. Primo enim negatur consequentia, quia sumptio non est sacrificium, sed vsus sacramenti: qui quoad rem precipuam, & fortasse etiam, quoad totum effectum integer est in qualibet specie: at vero consecratione pericitur sacrificium, cuius significatio non esset integra, nisi in vtraque materia fieret. Vnde dicitur secundo, sumptionem illam, quae aliquo modo pertinet ad sacrificium: scilicet, quae ab ipso presbytero offerente fit, etiam requirere integritatem, & vtriusque speciei communionem, ut infra suo loco dicitur, & constat ex eodem vsu Ecclesie, & ex c. Relatum de Consecrat. d. 2.

SECTIO III.

An ex precepto diuino vel humano necessarium sit in duplici materia confici hoc sacramentum.

Quoniam diximus, concursum vtriusque materiae, licet non sit de necessitate ipsius consecrationis, esse tamen de necessitate precepti, explicare oportet, quale sit hoc preceptum. Prima sententia dicit, hoc tantum esse preceptum Ecclesiasticum. Indicat D. Thom. in 4. d. 11. q. 2. art. 1. quae sit tunc, ad quartum, ubi negat, consecrandam esse alteram speciem solam, tantum, quia est contra morem Ecclesie. Tenet etiam Adria. q. 6. de Eucharistia, ubi ex sententia Alex. Alenis dicit, potius esse relinquendum hoc sacramentum mutilum, & in vna tantum specie consecrari, quam sumendum a non ieiuno, ut frequenter accidit, quando sacerdos post sumptionem calicis intelligit fuisse aquam, & non vinum in calice, tunc enim solus panis consecratus fuit, hoc autem non esset verum, nisi supponeretur, solum ex precepto Ecclesie teneri sacerdotem ad perficiendam consecrationem in vtraque specie, nam si esset diuinum preceptum, preferendum esset alteri precepto de non communicando, nisi ante cibum & potum, quod Ecclesiasticum est, & minoris momenti. Maior etiam in 4. d. 9. q. 3. ad tertium, hanc tenet sententiam, quamuis melius contra Alensem dicat, in praedicto casu magis obligare hoc preceptum, quam aliud de ieiuno, quia licet vtrumque Ecclesiasticum sit, illud tantum est grauius. Item Summa Tabiena, verbo, Eucharistia. 1. nu. 20. & Pisana, verbo, Eucharistia. 2. §. 12. In eandem sententiam inclinat videtur Nauarrus. c. 25. nu. 91. vocans hoc preceptum Ecclesie, Iate Claudius de Sanctis, repet. 10. c. 3. & alii, qui existimant, per Ecclesiam posse in hoc precepto dispensari, quos infra referam.

Fundamentum est, nam si hoc preceptum esset diuinum, vel esset extrinsecu institutio huius sacramenti, & post illam specialiter positum, vel intrinsece in illa contentum. Primum horum non videtur dici posse probabiliter, quia nec tale preceptum scriptum est, nec traditio aliqua probabiliter constare potest. Secundum vero refellitur, primo, quia de institutione huius sacramenti solum habemus factum

Christi, qui in vtraque materia confecit, & postea subdidit illa verba, Hoc facite: sed in neutro horum continetur intrinsece tale preceptum. Et primo de facto Christi patet, quia etiam ibi, non solum confecit vtramque materiam, sed etiam ex vtraque omnes circumstantes communicauit, ex quo facto non colligitur esse preceptum, vel dandi communionem sub vtraque specie, vel communicandi circumstantes, quando conficitur hoc sacramentum. Secundo, quia multi probabiliter existimant, Christum Lucae 24. confecit se hoc sacramentum, post resurrectionem, quando cognitus est a discipulis euntibus in Emaus in fractione panis, & tamen conitit, ibi vnam tantum speciem confecisse, nulla enim fit mentio vini. Illud vero sentit Aug. 3. de consen. Euangelist. 25. & epist. 59. q. 8. S. August. in fine, Hefychius li. 2. in Leuit. c. 9. Theophyl. in Lucae 24. & significat Chrysostomus homil. 27. Imper. Theophyl. fecti, in fine, ibi de hoc etiam mysterio interpretari S. Chryf. videtur locum Actorum. 27. ubi Paulus sumens panem, gratias egit Deo in conspectu omnium, & cum fregisset, cepit manducare, & distribuere. Sed neque etiam ex verbo Christi, Hoc facite, potest efficax argumentum sumi, quia non potest illud verbum comprehendere omnia, quae Christus operatus est, & maxime, quia Lucae 22. & 1. ad Corinth. 11. habemus, Lucae 22. Christum, post singulas species consecratas, semel & iterum dixisse verbum illud. Vnde potius sumi videtur argumentum Christum dedisse facultatem singulas species consecrandi, vel simul, vel separatim.

Secundo principaliter argumentor, quia, neque ex integritate sacramenti, nec sacrificii, colligi potest tale diuinum preceptum. Primum patet, quia sacramentum potest conservari, & sumi in vna tantum specie, & in his non fit contra integritatem sacramenti: ergo idem erit de consecratione sacramenti, non est enim maior ratio de fieri, quam de ipso esse, vel sumptione. Et ratio communis est, quia Christus integer est sub singulis speciebus, & ita est sacramentum integrum, quoad rem precipuam, & quoad effectum, & fere quoad significationem, quia singulae species significant totum Christum & vniouem fidelium, solum videtur deesse quaedam expressior significatio, quae non videtur sufficiens ad inducendum illud preceptum, magis in consecratione, quam in conseruatione, vel sumptione. Et haec ratio videtur probare etiam alteram partem de sacrificio, quia in vna specie offertur Deo totus Christus, & significatur passio eius, nam hoc ipso, quod ex vi verborum consecratur corpus sine sanguine, satis indicatur aliquando fuisse suum sanguinem, per passionem. Adde, non satis constare, hoc sacramentum necessario conficiendum esse sacrificando, posset enim, ut videtur, interdum confici extra sacrificium praefice, & propter vsu sacramenti, quomodo distinguunt aliqui iure diuino prohibitum esse sacrificium hoc conficere in vna tantum specie, non tamen conficere ipsum sacramentum praefice propter vsu eius.

Secunda sententia affirmat, hoc esse necessarium ex precepto diuino. Ita tenet Marfil. citans Thomam de Argent. in 4. q. 6. ar. 1. Palud. d. 11. q. 1. art. 2. conclu. 3. Caiet. infra q. 80. artic. 12. Gabr. lect. 10. cap. Littera. D. Hofius in confessione Polon. c. 40. ubi non solum dicit a Christo preceptum sacerdotibus, ut simul vtramque speciem conficiant, sed etiam sumant, quando sacrificant, quamuis laicis hoc non preceperit. Idem supponit Syluest. Eucharistia, 1. q. 5. dum negat, Papam in hoc posse dispensare, in quod etiam inclinat Soto, d. 9. q. 1. in fine, & fauet hic Diu. Thom. art. 1. & 2. & infra q. 80. art. 12. ad 3. ubi sic inquit: Repraesentatio Dominicae passionis agitur in ipsa consecratione huius sacramenti, & ideo non debet corpus sine sanguine consecrari: in quibus verbis attingit fundamentum talis rationis huius sententiae, quod oritur ex ipsa rei natura, supposita tali institutione & significatione, quae videtur sine

Secundum

Marfil.

Th. Argem.

Palud.

Caietanus.

Gabriel.

Hofius.

Syluester.

Soto.

D. Thom.

D. Thom.

D. Thom.

D. Thom.

D. Thom.